

Tema PUBLIKUMSUTVIKLING 12.JUNI-NOTAT (møtet ble flyttet fra 5.juni pga. vannlekkasje)

Hva er publikumsutvikling?

Og hvorfor skal bibliotekene drive med det?

Norsk publikumsutvikling <http://norskpublikumsutvikling.no/>

Norsk publikumsutvikling er et medlemsfinansiert nettverk for deling av kunnskap og best praksis i kunst og kultursektoren. I 2018 er det 130 betalende medlemmer i nettverket. De kommer fra hele landet og alle sjangere.

Målsettingen med virksomheten er å fremskaffe kunnskap om ulike publikumsgrupper som er nyttig for medlemmene i deres publikumsutvikling. På denne måten bidrar vi til økt og mer mangfoldig oppslutning om kunst og kultur i Norge. I praksis driver vi med innsamling, produksjon og formidling av relevant forskning og verktøy til bruk i det daglige arbeidet med publikumsutvikling.

Tre tilnærminger:

(hentet fra NPU's plattform http://norskpublikumsutvikling.no/assets/insights/2016_02_05_-_NPU_plattform.pdf)

Type 1: Økonomisk motivert publikumsutvikling pga. ønske om mer forutsigbar økonomi

Type 2: Politisk motivert publikumsutvikling - institusjonens samfunnsrolle

Type 3: Kunstnerisk motivert publikumsutvikling – for å skape økt engasjement og mottagelighet

Publikumsutvikling handler altså om å nå ut til flest mulig, øke publikumsmangfoldet og øke egeninntekter (pga. kutt i offentlige midler). Nå argumenterer man også for at fokus på publikumsutvikling er viktig på grunn av at offentlig finansierte institusjoner skal bidra til samfunnsutviklingen og være arenaer for sosial utjevning og integrering – og da er det viktig å treffe en større gruppe publikum og kjenne sitt publikum – slik at man kan nå ut til flere og tilby et brede spekter av aktiviteter.

[KUDs fremtidssamling – hvordan påvirkes kulturlivet av samfunnsutviklingen?](#)

Sted: Tvibit, 23. mars

Kulturdepartementet arbeider med en ny stortingsmelding om fremtidens kulturpolitikk (kulturmelding). I den forbindelse gjennomfører analyse- og rådgivningsselskapet inFuture en fremtidsstudie på oppdrag fra departementet.

Demografiske endringer og globalisering, teknologisk utvikling og adferdsskift er eksempler på utviklingstrekk som kan påvirke fremtidens kulturpolitikk. På samlingen presenterte inFuture rundt 15 trender med antatt relevans for kulturpolitikken, sett fra et brukerperspektiv.

Fire trender som kan trekkes fram sett i forhold til dette temaet:

Trend: Formater i vekst og nedgang – Økte midler til kultur, moderat effekt på deltakelse og interesse

Beskrivelse: Større behov for å rette oppmerksomheten mot formidling og publikumsleddet, når publikums interesse for viktige kulturfelt er nedadgående.

Trend: Nye roller for fysiske møteplasser – sosialt samvær går ned, viktigere å fylle kulturelt innhold i fysiske møteplasser.

Beskrivelse: Fysiske møter mellom mennesker er i endring. Kulturen er kommet nærmere rent fysisk og blir mer sentral for å underbygge sosialt samvær.

Lokalt engasjement viktig for det fysiske møtet, eks

- Amatørsektoren. Utløser engasjement hos dem som ellers ikke ville vært aktive. «Smitteeffekt» deltar på én aktivitet mer sannsynlig at deltar på flere.

Trend: Viktigere å kjenne og aktivisere sitt publikum – økt bruk av datadrevet innsikt for å nå et bredere publikum

Beskrivelse: Det er ulike motivasjoner for kulturbruk. Innsikt i dette og publikumsorientering blir viktigere.

- Innsikt i publikums kulturmotivasjon viktigere for publikumsutvikling (utvide: spre innhold til nye publikummere, fordype: forsterke relasjonen til eksisterende publikummere med nytt innhold, diversifisere: flere ben å stå på med nytt innhold og nytt publikum)

Trend: Publikum som (med)produsenter – digitalisering demokratiserer kulturproduksjonen

Beskrivelse: Frivilligheten står sentralt i kultur-Norge. Vi går inn i en ny fase, hvor publikums eget innhold blir viktigere.

Folk vil ha opplevelser og kjenne at de er en del av noe/betyr noe. De vil bli kulturelt beriket og aktivert/stimulert. Publikumsutvikling blir viktigere og viktigere. Det vil si at vi må fokusere på dette på et mer bevisst plan enn man har gjort tidligere. Biblioteket må kjenne sine brukere og jobbe med involvering av brukerne, for å kunne tilpasse sitt tilbud og for å kunne utnytte nettverket av brukerne sin kunnskap og kompetanse som en ressurs.

Hentet fra NPUs plattform:

Mange kulturinstitusjoner beveger seg nå fra en produktrettet til nærming til en mer publikumssentrert tilnærming med fokus på å skape engasjement og gode relasjoner mellom institusjonen og publikum. Dette gjøres gjennom ulike tiltak som f.eks.:

- *Utvidet markedsføring – for å involvere publikum som har falt bort eller benytter tilbudene sjeldent*
- *Smakskultivering – rettet mot eksisterende publikum for å legge til rette for dypere engasjement og større mottakelighet*
- *Publikumsutdanning*
- *Kulturell inkludering – for å nå ut til grupper med annen sosio-demografisk bakgrunn*

Virkemidler:

- ✓ *Programinnhold/arrangementer (formidling) tilpasset ulike målgrupper*
- ✓ *Gode arenaer/fasiliteter*
- ✓ *«Fortolkningsassistanse» og pedagogiske opplegg*
- ✓ *Fellesskapsbygging – nettverk*
- ✓ *Kommunikasjon – annonsering, nettsider, ulike digitale plattformer, sosiale medier mm*

Publikumsutvikling som endringsarbeid:

- *Strategi forankret i virksomhetens formål*
- *Tydelige mål – integrert i organisasjonen*
- *Forholde seg til definerte målgrupper*
- *Involvere brukere*
- *Involvere eksterne samarbeidsparter*

Hvordan kartlegge ditt publikum og legge en plan for publikumsutvikling?

1. *Beskriv din organisasjon – oppdrag, mål og strategi*
2. *Sett mål for publikumsutviklingsarbeidet*
3. *Beskriv ditt publikum – de eksisterende og de ønskede (nye): hvem er de, hva interesserer de seg for, hvor bor de, hva trenger de?*
4. *Beskriv din organisasjons styrker og svakheter, eksterne muligheter og utfordringer*
5. *Beskriv (og begrunn) eksisterende aktiviteter og ønskede aktiviteter*

[\(<http://norskpublikumsutvikling.no/articles/planlegger> \)](http://norskpublikumsutvikling.no/articles/planlegger)

Hvordan kan bibliotekene drive med det?

Se referat, eget dokument.

Hvis du vil lese mer:

<http://norskpublikumsutvikling.no/assets/insights/Om-publikumsutvikling.pdf>

<http://norskpublikumsutvikling.no/articles/klassikeren-innenfor-faget>

http://norskpublikumsutvikling.no/assets/insights/2011_Louise-Ejgod-Hansen_Hva-er-publikumsudvikling.pdf